

עין משפט
גור מצוה

מא א נמי מיה מחל
בכוריה הלכה [א]
טושיע ייד קמין דיר פטי'
בב כ מיי פיי מחל בכורות
הלכה ג
בב כ מיי פיי מחל בכורות
הלכה ד קמין פתי עין
טושיע ייד פיי פטי' ג:

שיטה מקובצת

[א] רבי אומר תיבת יוסי
נמקח: [ב] בעלים עין החיס
המורה וקף מ' טי' ג: [ד] תיבת
בית נמקח: [ו] רבבי ימי
תיבת יוסי נמקח: [ז] תיבת
עמרם נמקח: [ח] כל בעלי
עטוי תיבת עמרם נמקח:
[ט] רבי ארי ריהל לא שביק
רבי לדידי: [י] על על רבוי
עצמו איה ה' נמקח: [יא] רבוי
בהן רדלא: [יב] נאמנין דהרעים
כהנים: [יג] תיבתו איבוי כן
קפוסאי נמקח: [יד] נאמן רבוי
יהושע: [טו] לכתן שולוי רבי
תיבתו איה נמקח: [טז] מיעד
אפילו דהרעים כדחייבין
רבי: [יז] תיבת ביה נמקח:
[יח] קדוש שיהושע דאמרי:
[יט] בעליה של בכור עומד
עטוי תיבתו בהן נמקח:
[כ] כל בעלי: [כא] הנה
דאמרי: [כב] עילוי: [כג] פיתום
(רביה) דבהמה איה ליה:
ספיקא לא: [כד] ליה דר:
יהושע: [כה] דהשוה אפילו:
גון רינא אללא רבני דאוקמא
אפוי א' סיל כריג דאמר
לקמן סיל חילוקי עליו חובר
ליה: [כו] דן חובה אפי':
[כז] בו מהם שאמר תיבתו
עומדת שיהו: [כח] סן בו
הבית: [כט] דאובל נבילת:
[ל] סן לא שייך מדי אבל
לאבי דהתם פריך שפיר:
[לא] לכל סין דין: [לב] כל
הקרנות סילת:

רבינו גרשום

דמינר אמר לא שביק צורבא מרדבגן ויהיב צדידי. והא י"ל דלאמר לעיל בסוף פרק ג' (דף י"ג): בחצר בעל הבית ורועה כהן לר"ט אקניו מקני ליה מקוס בחצירו ואפילו ר"ע פליג אללא משום [א] דלית [א] ליה פסקיה לא מקנה [א] ליה [א] מדעם התם אפירי במכירי כהונה או שאהבו ורגיל ליתן לו: איבא בנייהו דרבי יהושע בן קפוסאי. דמ"ק סבר כוומיה דדווקא רועי כהנים בין די ישראל בין די כהנים אינם נאמנים כדאמר טעמא אלל שני כהנים מן השוק נאמנים ולר"מ אפי' שנים מן השוק אין נאמנים לית ליה [א] כרני יהושע בן קפוסאי דקסבר ר"מ חשדו על הדבר לא דנו ולא מעידו ושנים מן השוק דקאמר ר' יהושע בן קפוסאי כהנים איירי ר' יהושע אפילו דה מהימן ולר"מ כל היבא לא דלסקו אפי' שנים אין נאמנים כדאמר נסמון ספק בכור לר"מ מי מעיד בלי: וכו' תיבא ר' איה יהושע בן קפוסאי דתניא רבי יהושע בן קפוסאי אומר בכור בי כהן צריך שנים בן השוק להעיד עליו רשב"ג אומר אפי' ב' אפי' בתו ר' [א] יוסי אומר אפי' עשרה והן בני ביתו אין מעידין עליו כמאן אולא הא דאמר רב חסדא אמר רב קטינא ספק בכור שגורל בי ישראל צריך שנים מן השוק להעיד עליו כמאן כר' יהושע בן קפוסאי ר"ג אמר אבעלים [ב] מעידין עליו ראי לא תימא הכי מעשר לר"מ מי מעיד עליו מעשר ודאי מהימן [ג] דאי בעי שרי [ד] ביה מומא בכוליה עדריה אולא ספק בכור לר"מ מי מעיד עליו וכי תימא ה"ל דלית ליה תקנתא והתנן [ה] שהיה רבי יוסי אומר כל שחליפיו בוד בהן פטור מן המתנות ור"מ מחייב אלא ש"מ בעלים מעידין עליו כהנים הוא דחשידי אמומי ישראל לא חשידי אמומי איתמר ר"ג אמר הלכה כרשב"ג רבא אמר הלכה כר' [ז] יוסי וכו' אמר רבא הכי ודאמר רבא בעלים [ח] עומדים עמנו בחוץ נכנס שלם ויצא חבול מעידין עליו אימא כל [ט] בעלים עומדים ולא חייש' אי הכי מאי למימרא מהו דתימא שגמולין אללא דכרעה דקניא עד שיהא וסבר אעדי את רבי והוא יעדיני כשיתי ליה ישראל בעלמא בכור ור"מ לית ליה הכינים על הכור לא דן ולא מעיד אפילו כהן דשוק ואפי' הכבור ניד ישראל: ואפי' בנו וכסו. ר"ש לטעמיה דאמר נאמן הוא על של חבירו ואפילו היינו נמי חבירו דלון כהן נחמד אללא על של עמנו: אפי' עשרה וכן בני ישראל. אלל מן השוק עד אחד נאמן י"ל דר' יהושע צריך שנים מן השוק: ספק בכור. דגל ישראל הוא כגון רחלה שלא ביכרה וילדה שני וכרס דאמרי' כפי"ב (לעיל י"ג) אחד לו ואחד אחד לו חשידי אמומי: הלכה כרבן שמעון בן גמליאל. דאמר אפי' בנו אפי' בתו: מעיד עליו של בכור עומד ונכנס הכבור שלם בתוך ביתו ויצא חבול מעידין עליו בני כיתו משעמבו הית ונאמנים לומר חכם חבירו אללא רבני ביתו אמר: אימא כל בעלי עמנו דאפי' ב' עמנו דקום לן דאפי' לא חשדי מעידין עליו ב' ונאמנין לומר מוס מצי אביל ליה יהושע בן קפוסאי: רבין ב' מן השוק חשדו עליו שנתתו חכם כשנתו כפוסאי: מעשר בהמה לר' אמר דאמר החשוד על הרביל לא דנו לא מעידו נתי דכספק בכור ביתו דלמלא דלא כשכחא רבא לא חשידי עליה (כר) ישראל נאמנין עליו ב' מן

לה: כל פסולי המוקדשין פרק חמישי בכורות

מ"מ אמר לא שביק צורבא מרדבגן ויהיב צדידי. והא י"ל דלאמר לעיל בסוף פרק ג' (דף י"ג): בחצר בעל הבית ורועה כהן לר"ט אקניו מקני ליה מקוס בחצירו ואפילו ר"ע פליג אללא משום [א] דלית [א] ליה פסקיה לא מקנה [א] ליה [א] מדעם התם אפירי במכירי כהונה או שאהבו ורגיל ליתן לו: איבא בנייהו דרבי יהושע בן קפוסאי. דמ"ק סבר כוומיה דדווקא רועי כהנים בין די ישראל בין די כהנים אינם נאמנים כדאמר טעמא אלל שני כהנים מן השוק נאמנים ולר"מ אפי' שנים מן השוק אין נאמנים לית ליה [א] כרני יהושע בן קפוסאי דקסבר ר"מ חשדו על הדבר לא דנו ולא מעידו ושנים מן השוק דקאמר ר' יהושע בן קפוסאי כהנים איירי ר' יהושע אפילו דה מהימן ולר"מ כל היבא לא דלסקו אפי' שנים אין נאמנים כדאמר נסמון ספק בכור לר"מ מי מעיד בלי: וכו' תיבא ר' איה יהושע בן קפוסאי דתניא רבי יהושע בן קפוסאי אומר בכור בי כהן צריך שנים בן השוק להעיד עליו רשב"ג אומר אפי' ב' אפי' בתו ר' [א] יוסי אומר אפי' עשרה והן בני ביתו אין מעידין עליו כמאן אולא הא דאמר רב חסדא אמר רב קטינא ספק בכור שגורל בי ישראל צריך שנים מן השוק להעיד עליו כמאן כר' יהושע בן קפוסאי ר"ג אמר אבעלים [ב] מעידין עליו ראי לא תימא הכי מעשר לר"מ מי מעיד עליו מעשר ודאי מהימן [ג] דאי בעי שרי [ד] ביה מומא בכוליה עדריה אולא ספק בכור לר"מ מי מעיד עליו וכי תימא ה"ל דלית ליה תקנתא והתנן [ה] שהיה רבי יוסי אומר כל שחליפיו בוד בהן פטור מן המתנות ור"מ מחייב אלא ש"מ בעלים מעידין עליו כהנים הוא דחשידי אמומי ישראל לא חשידי אמומי איתמר ר"ג אמר הלכה כרשב"ג רבא אמר הלכה כר' [ז] יוסי וכו' אמר רבא הכי ודאמר רבא בעלים [ח] עומדים עמנו בחוץ נכנס שלם ויצא חבול מעידין עליו אימא כל [ט] בעלים עומדים ולא חייש' אי הכי מאי למימרא מהו דתימא שגמולין אללא דכרעה דקניא עד שיהא וסבר אעדי את רבי והוא יעדיני כשיתי ליה ישראל בעלמא בכור ור"מ לית ליה הכינים על הכור לא דן ולא מעיד אפילו כהן דשוק ואפי' הכבור ניד ישראל: ואפי' בנו וכסו. ר"ש לטעמיה דאמר נאמן הוא על של חבירו ואפילו היינו נמי חבירו דלון כהן נחמד אללא על של עמנו: אפי' עשרה וכן בני ישראל. אלל מן השוק עד אחד נאמן י"ל דר' יהושע צריך שנים מן השוק: ספק בכור. דגל ישראל הוא כגון רחלה שלא ביכרה וילדה שני וכרס דאמרי' כפי"ב (לעיל י"ג) אחד לו ואחד אחד לו חשידי אמומי: הלכה כרבן שמעון בן גמליאל. דאמר אפי' בנו אפי' בתו: מעיד עליו של בכור עומד ונכנס הכבור שלם בתוך ביתו ויצא חבול מעידין עליו בני כיתו משעמבו הית ונאמנים לומר חכם חבירו אללא רבני ביתו אמר: אימא כל בעלי עמנו דאפי' ב' עמנו דקום לן דאפי' לא חשדי מעידין עליו ב' ונאמנין לומר מוס מצי אביל ליה יהושע בן קפוסאי: רבין ב' מן השוק חשדו עליו שנתתו חכם כשנתו כפוסאי: מעשר בהמה לר' אמר דאמר החשוד על הרביל לא דנו לא מעידו נתי דכספק בכור ביתו דלמלא דלא כשכחא רבא לא חשידי עליה (כר) ישראל נאמנין עליו ב' מן

דמימר אמר. [א] לא שביק לדידי ויהיב ליה לכתן אחרתא: וה"ה כהן לכהן. כלומר ומסכרלא נפקא לן דכהן רועה אינו נאמן להעיד על הכבור על כהן אחר דחיישין לגומלין דכבר איעדנו עכשיו והוא יגמול לו כשימול כהן מס ואפילו בו מוס ויבא כהן זה ועידנו שמאליו נפל בו מוס: על של חבירו. בין רבו בין אחר דלא נחמדו כהנים אללא על [א] הכבור [ב] עלמו שצבר נאמן לו ישראל: החשוד על הדבר. דהיינו כהנים שנחמדו על הכבור: לא דנו ולא מעידו. ולקמיה פריך ר"מ היינו מ"ק: ועד אמר. מתניתין דקמיי רועי ישראל נאמנין הי"ק רועי כהמות ישראל אפי' שכן נאמנין כהנים הרועין נאמנין דמה לו לשק"ג: מיעד אמר לא שביק. האי ישראל כהן לורכא מרבנן ויהיב לן לדידי דסמס רועה על הארץ רועי כהנים של כהנים אפי' שרהרועים ישראל אין נאמנין להעיד על בכורו של רבו כהן דחייש' ללגימא וכו"ש רועי כהמות ישראל אפילו כהן נאמנין כהנים דחיישין לגומלין וללגימא: על של חבירו. לכהן לכהן קאי וקאמר דנאמן כהן הרועה על של רבו [א] דלא חייש' לא לגומלין ולא ללגימא: החשוד על הדבר. כהנים חשודים על הכבור: לא דנו ולא מעידו. ופליג אדרי שמעון דשרי אפי' כהן לכהן ופליג אדחנא קמח דאמר רועי כהמות ישראל אפילו כהן נאמנין [א] והרועים כהנים [ב] אין נאמנין: היינו מ"ק. דהאמר מ"ק נמי דכהן אינו נאמן: [א] איכא כהנים בניי דר' יהושע בן קפוסאי: לריך שניי מן השוק. שנים כל שהן ואפילו כהנים אלל כהנים שצניבו לא. מ"ק איה ליה דרבי יהושע בן קפוסאי דקאמר מ"ק רועי כהנים בין די ישראל בין די כהנים דכפרישית טעמא ואפילו בכבורות כהנים ולא חיישין לגומלין אללא דכרעה דקניא עד שיהא וסבר אעדי את רבי והוא יעדיני כשיתי ליה ישראל בעלמא בכור ור"מ לית ליה הכינים על הכור לא דן ולא מעיד אפילו כהן דשוק ואפי' הכבור ניד ישראל: ואפי' בנו וכסו. ר"ש לטעמיה דאמר נאמן הוא על של חבירו ואפילו היינו נמי חבירו דלון כהן נחמד אללא על של עמנו: אפי' עשרה וכן בני ישראל. אלל מן השוק עד אחד נאמן י"ל דר' יהושע צריך שנים מן השוק: ספק בכור. דגל ישראל הוא כגון רחלה שלא ביכרה וילדה שני וכרס דאמרי' כפי"ב (לעיל י"ג) אחד לו ואחד אחד לו חשידי אמומי: הלכה כרבן שמעון בן גמליאל. דאמר אפי' בנו אפי' בתו: מעיד עליו של בכור עומד ונכנס הכבור שלם בתוך ביתו ויצא חבול מעידין עליו בני כיתו משעמבו הית ונאמנים לומר חכם חבירו אללא רבני ביתו אמר: אימא כל בעלי עמנו דאפי' ב' עמנו דקום לן דאפי' לא חשדי מעידין עליו ב' ונאמנין לומר מוס מצי אביל ליה יהושע בן קפוסאי: רבין ב' מן השוק חשדו עליו שנתתו חכם כשנתו כפוסאי: מעשר בהמה לר' אמר דאמר החשוד על הרביל לא דנו לא מעידו נתי דכספק בכור ביתו דלמלא דלא כשכחא רבא לא חשידי עליה (כר) ישראל נאמנין עליו ב' מן

תורה אור השלם

1. ונחשו הכהנים בניו על
כבם בוד' ו' אלקיך
לשפוחו לירדך בשמי' ובעל
פיהם יזיהו קל ריב וכל
צניג' דכרסי כה

הנהגות רב"ח

(א) רשי' דיה על של חבירו
(ב) הכבור על של עמנו:
(ג) דיה לא דנו וכו'
(ד) ר"ה מכו'
(ה) עשירית וכו' ונפל על ספד'
(ו) אמר קן מהי' דשוק לרבו'
(ז) אמר וכו' על דבר מ' אפי'
(ח) חשידי מיה' לא חשדינו'
(ט) חשידי מ' אמר ר' מאל'
(י) חשידי מיה' לעומת:

מוסף רש"י

דאי בני שרי ביה מומא
בכוליה עריה. דפריך לון
קדושים נלימי נמילי מוס
קדושים ואלך קן עשיר'
דמעשר כהנה סל על הטהר,
כמתי ויקרא סל (א) יכר
כין עול. הילכך לית נחמד
(עשר לא). כל שחליפיו
ביר ביה. שסתכל נאמן
אחרי ספקו. מעור בלתי אמת
המתנות, דפסא כל שחייב וחס
כוסס וכשי' ית.

רבינו גרשום

השוק אלא מעשר בהמה
רשיב' והוא של ישראל
שהוא אכילו כיון דשלו
הוא הוי חשוד עליו וכל
ישראל חשודין עליו שיש
לכל אחו' בהמות ויהי לון
מעשרות: לא דמי דבמעשר
דאי מהימן אפי' בעליה כיון
דאייבעי שרי מהמא בכוליה
עריה וכו' וכל בער הכי
מהימן: אללא ספק בכור
לר' מאיר. אם בעליה אין
מעיד עליו מי מעיד עליו
איה שנים מן השוק הוי
חשידי אפסכ בכור ביהן
והאין מעידין עליו וכו'
תימא הכי נמי דלית ליה
תקנתא. דלא פס הוי חוץ
דליכא דהרעים לא חשידי
עליה: והתנן. ר' מאיר
מחייב במתנות כשחאו
נאכל לישראל במתנות ככלל
דחולין והאין על אלא שים
דאיה ליה תקנתא: בעלי
מעידין עליו משום ישראל
לא חשידי אמומי: הלכה
כרבן שמעון בן גמליאל.
דאמר אפי' בנו אפי' בתו:
מעיד עליו של בכור עומד
ונכנס הכבור שלם בתוך
ביתו ויצא חבול מעידין
עליו בני כיתו משעמבו
הית ונאמנים לומר חכם
חבירו אללא רבני ביתו
אמר: אימא כל בעלי
עמנו דאפי' ב' עמנו דקום
לן דאפי' לא חשדי מעידין
עליו ב' ונאמנין לומר מוס
מצי אביל ליה יהושע בן
קפוסאי: רבין ב' מן השוק
חשדו עליו שנתתו חכם
כשנתו כפוסאי: מעשר בהמה
לר' אמר דאמר החשוד על
הרביל לא דנו לא מעידו
נתי דכספק בכור ביתו
דלמלא דלא כשכחא רבא
לא חשידי עליה (כר)
ישראל נאמנין עליו ב' מן

הוראה דכתיב (דברים כח) כל ריב וכל נגע ועוד יהיה יכול להקשות היאך מותר לזכות משמיטתו והיאך כשרים על כל [א] קרבנות טולס ועוד בלא בכור נמי יכול להקשות לרבי מאיר מעשה דנחמדו כהנים על השפיעית כדאמרין בפרק זה גזור (פסחין כו.): אמר כר' יהושע. דכי היכי דבכור די כהנים נמי ישראל נאמן להעיד עליו כהנים אללא מעידין וכו' תיבא ר' איה יהושע בן קפוסאי דתניא רבי יהושע בן קפוסאי אומר בכור בי כהן צריך שנים בן השוק להעיד עליו רשב"ג אומר אפי' ב' אפי' בתו ר' [א] יוסי אומר אפי' עשרה והן בני ביתו אין מעידין עליו כמאן אולא הא דאמר רב חסדא אמר רב קטינא ספק בכור שגורל בי ישראל צריך שנים מן השוק להעיד עליו כמאן כר' יהושע בן קפוסאי ר"ג אמר אבעלים [ב] מעידין עליו ראי לא תימא הכי מעשר לר"מ מי מעיד עליו מעשר ודאי מהימן [ג] דאי בעי שרי [ד] ביה מומא בכוליה עדריה אולא ספק בכור לר"מ מי מעיד עליו וכי תימא ה"ל דלית ליה תקנתא והתנן [ה] שהיה רבי יוסי אומר כל שחליפיו בוד בהן פטור מן המתנות ור"מ מחייב אלא ש"מ בעלים מעידין עליו כהנים הוא דחשידי אמומי ישראל לא חשידי אמומי איתמר ר"ג אמר הלכה כרשב"ג רבא אמר הלכה כר' [ז] יוסי וכו' אמר רבא הכי ודאמר רבא בעלים [ח] עומדים עמנו בחוץ נכנס שלם ויצא חבול מעידין עליו אימא כל [ט] בעלים עומדים ולא חייש' אי הכי מאי למימרא מהו דתימא שגמולין אללא דכרעה דקניא עד שיהא וסבר אעדי את רבי והוא יעדיני כשיתי ליה ישראל בעלמא בכור ור"מ לית ליה הכינים על הכור לא דן ולא מעיד אפילו כהן דשוק ואפי' הכבור ניד ישראל: ואפי' בנו וכסו. ר"ש לטעמיה דאמר נאמן הוא על של חבירו ואפילו היינו נמי חבירו דלון כהן נחמד אללא על של עמנו: אפי' עשרה וכן בני ישראל. אלל מן השוק עד אחד נאמן י"ל דר' יהושע צריך שנים מן השוק: ספק בכור. דגל ישראל הוא כגון רחלה שלא ביכרה וילדה שני וכרס דאמרי' כפי"ב (לעיל י"ג) אחד לו ואחד אחד לו חשידי אמומי: הלכה כרבן שמעון בן גמליאל. דאמר אפי' בנו אפי' בתו: מעיד עליו של בכור עומד ונכנס הכבור שלם בתוך ביתו ויצא חבול מעידין עליו בני כיתו משעמבו הית ונאמנים לומר חכם חבירו אללא רבני ביתו אמר: אימא כל בעלי עמנו דאפי' ב' עמנו דקום לן דאפי' לא חשדי מעידין עליו ב' ונאמנין לומר מוס מצי אביל ליה יהושע בן קפוסאי: רבין ב' מן השוק חשדו עליו שנתתו חכם כשנתו כפוסאי: מעשר בהמה לר' אמר דאמר החשוד על הרביל לא דנו לא מעידו נתי דכספק בכור ביתו דלמלא דלא כשכחא רבא לא חשידי עליה (כר) ישראל נאמנין עליו ב' מן